

Incháilitheacht chun dul san iomaíocht agus srianta áirithe ar incháilitheacht

Sláinte & Carachtar

Ní mór d'iarrthóirí a bheith i ndea-shláinte, ábalta agus inniúil ar an obair a shanntar dóibh a dhéanamh, agus caithfidh siad a bheith dea-charachtair. Beidh orthu siúd atá á mbreithniú le haghaidh poist dearbhú sláinte agus carachtar a chomhlánú. Lorgófar teistiméireachtaí. Teastóidh imréiteach slándála speisialta ó roinnt post agus beidh gá le foirm a chomhlánú chun críocha ghrinnfhiosrúchán an Gharda Síochána. I gcás coinbhleachtaí leasa, ní fhéadfar iarrthóirí a mheas le haghaidh post áirithe.

Riachtanais Saoránachta

Ní mór d'iarrthóirí incháilithe a bheith:

- (a) Saoránach den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE). Is éard atá sa LEE ná Ballstáit an Aontais Eorpaigh, na hÍoslainne, Lichtinstéin agus na hIorua; **nó**
- (b) A bheith ina Saoránaigh de chuid na Ríochta Aontaithe (RA); **nó**
- (c) A bheith ina Saoránaigh de chuid na hEilvéise de bhun an chomhaontaithe idir an Aontas Eorpach agus an Eilvéis maidir le saorghluaiseacht daoine; **nó**
- (d) Saoránach nach saoránach de LEE é nó í a bhfuil víosa stampa 4¹ nó víosa stampa 5 aige nó aici;

Comhaontú Comhchoiteann: Íocaíochtaí Iomarcaíochta le Seirbhísigh Phoiblí

Thug litir na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe dar dáta 28 Meitheamh 2012 chuig Oifigigh Pearsanra isteach, le héifeacht ón 1 Meitheamh 2012, Comhaontú Comhchoiteann ar thángthas air idir an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus Coiste Seirbhísí Poiblí an ICTU maidir le Íocaíochtaí Iomarcaíochta ex-gratia le Seirbhísigh Phoiblí. Tá sé mar choinníoll den Chomhaontú Comhchoiteann nach mbeidh daoine a bhaineann leas as an gcomhaontú incháilithe le haghaidh athfhostú sa tseirbhís phoiblí ag aon chomhlacht seirbhíse poiblí (mar atá sainmhínithe sna hAchtanna um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2009 – 2011) le haghaidh tréimhse 2 bhliain ó fhoirceannadh na fostaíochta. Beidh ar dhaoine a bhain leas as an scéim seo agus a d'fhéadfadh a bheith rathúil sa chomórtas seo a n-incháilitheacht a chruthú (tréimhse neamhcháilitheachta a dhul in éag).

Scéim Dreasaithe um Luathscor (SDL):

Tá sé mar choinníoll den Scéim Dhreasaithe um Luathscor (ISER) mar atá leagtha amach i gCiorclán 12/09 na Roinne Airgeadais nach bhfuil daoine atá ar scor, faoin Scéim sin, i dteideal iarratas a dhéanamh ar phost eile san fhostaíocht chéanna nó san earnáil chéanna. Dá bhrí sin, ní fhéadfaidh lucht scoir den sórt sin iarratas a dhéanamh ar an bpost seo.

Ciorclán na Roinne Sláinte agus Leanaí (7/2010):

Thug Ciorclán na Roinne Sláinte 7/2010 dar dáta 1 Samhain 2010 isteach Scéim Spriocdhírithé um Luathscor Deonach (SLD) agus Scéimeanna Iomarcaíochta Deonacha (SID). Is coinníoll den scéim SLD

---

¹ Tabhair faoi deara le do thoil go bhfuil víosa 50 TEU, atá in ionad Stampa 4EUFAM tar éis Brexit, inghlactha mar choibhéis i Stampa 4.

é nach mbeidh daoine a bhaineann leas as an scéim i dteideal athfhostaithe san earnáil sláinte poiblí nó sa tseirbhís phoiblí níos leithne nó i gcomhlacht atá maoinithe go hiomlán nó go príomha le hairgead poiblí. Tá feidhm ag an toirmeasc céanna ar athfhostú faoin VRS, ach amháin go bhfuil an toirmeasc ar feadh tréimhse 7 mbliana. Níl daoine a bhain leas as an scéim VER i dteideal dul san iomaíocht sa chomórtas seo. Beidh ar dhaoine a bhain leas as an scéim VRS agus a d'fhéadfadh a bheith rathúil sa chomórtas seo a n-incháilitheacht a chruthú (tréimhse neamhcháilitheachta a dhul in éag).

An Roinn Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil (Litir Chiorclach LG (P) 06/2013)

Thug an Roinn Comhshaoil, Poballitir & Rialtais Áitiúil LG (P) 06/2013 Scéim Iomarcaíochta Deonach isteach d'Údaráis Áitiúla. De réir théarmaí an Chomhaontaithe Chomhchoiteann: Íocaíochtaí Iomarcaíochta le Seirbhísigh Phoiblí dar dáta an 28 Meitheamh 2012 mar atá sonraithe thuas, is coinníoll sonrach é den Scéim VER sin nach mbeidh daoine incháilithe lena n-athfhostú in aon chomhlacht Seirbhíse Poiblí [mar a shainmhínítear leis na Achtanna um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2009 – 2011 agus an tAcht um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012] ar feadh tréimhse 2 bhliain óna ndáta imeachta faoin Scéim seo. Tá feidhm ag na coinníollacha seo freisin i gcás rannpháirtíochta/fostaíochta ar chonradh ar bhonn seirbhíse (mar chonraitheoir nó mar fhostaí conraitheora).

Dearbhú

Ceanglófar ar iarratasóirí a dhearbhú ar bhain siad leas as scéim dreasachta luathscoir de chuid na Seirbhíse Poiblí. Ceanglófar ar iarratasóirí freisin aon teidlíochtaí ar shochar pinsin Seirbhíse Poiblí (atá á íoc nó á chaomhnú) a dhearbhú ó aon fhostaíocht eile sa tSeirbhís Phoiblí agus/nó sa chás go bhfuair siad íocaíocht in ionad i leith seirbhíse in aon fhostaíocht Seirbhíse Poiblí.

Fostóir Rogha

Tabhair do d'aire: Mar fhostóir a dhéanann duine rogha obair le, tá go leor beartas solúbtha agus cairdiúil don teaghlach ag an Státseirbhís m.sh. comhroinnt oibre, bliain oibre níos giorra, cianobair (a oibrítear ar bhonn 'cumaiscthe') srl. Is féidir iarratas a dhéanamh ar gach beartas roghnach de réir na bhforálacha reachtúla ábhartha agus tá siad faoi réir riachtanais ghnó na heagraíochta.

Feidhmíonn an Státseirbhís scéim Soghluaisteachta do gach grád seirbhíse ginearálta freisin. Cuireann an scéim seo deiseanna gairme ar fáil do bhaill foirne chun foghlaim agus páirt a ghlacadh i ról éagsúla ar fud raon eagraíochtaí Státseirbhíse agus suíomhanna geografacha.

Iarrthóirí agus Socraithe Réasúnta

Tá TÉ tiomanta do chomhionannas deiseanna do gach iarrthóir. Tá ról lárnach ag TÉ maidir le hiarrthóirí a mhealladh ó gach earnáil den tsochaí, ag cinntiú go bhfuil bealaí chuig deiseanna gairme inrochtana do gach duine ar spéis leo é. Táimid tiomanta do chomhionannas deiseanna do gach iarrthóir.

Má tá socruithe réasúnta de dhíth ort le linn an phróisis roghnúcháin, molaimid go láidir duit é sin a chur in iúl dúinn ionas gur féidir linn a chinntiú go bhfaighidh tú an tacaíocht atá uait. Tagraíonn socruithe réasúnta inár bpróiseas roghnúcháin do choigeartuithe agus d'athruithe praiticiúla a chuirfeadh ar chumas na n-iarrthóirí go léir comhdheiseanna a bheith acu don chomórtas seo.

Bí deimhinnach mbeidh tionchar ag socruithe réasúnta d'iarraidh ar do dhul chun cinn sa phróiseas roghnúcháin. Ní bhainfeadh úsáid as aon eolas a nochtfaidh tú ach amháin chun a fháil amach an féidir socruithe réasúnta a sholáthar chun cabhrú leat dul chun cinn sa chomórtas.

Coinníollacha Seirbhíse

Saoire thinnis

Beidh pá le linn asláithreacht bhreiteachta deimhnithe i gceart, ar choinníoll nach bhfuil aon fhianaise ar mhíchumas buan le haghaidh seirbhíse, i bhfeidhm ar bhonn pro-rata, de réir fhorálacha na gCiorclán saoire bhreiteachta.

Beidh ar oifigigh a bheidh ag íoc ráta ÁSPC Aicme A sainordú a shíniú lena n-údarófar don Roinn Coimirce Sóisialaí aon sochair atá dlite faoi na hAchtanna Leasa Shóisialaigh a íoc go díreach leis an Eagraíocht fostaithe. Beidh íocaíocht le linn breiteachta faoi réir ag an oifigeach a dhéanann na héilimh riachtanacha ar shochar árachais shóisialaigh chuig an Roinn Coimirce Sóisialaí laistigh de na teorainneacha ama riachtanacha.

Aoisliúntas agus Scor

Tairgfear na téarmaí agus coinníollacha aoisliúntais cuí d'iarrthóirí rathúla mar atá i réim sa Státseirbhís tráth a dtairgfear ceapachán dó/di. Go ginearálta, déanfar ceapachán a thairiscint do cheapaí nár oibrigh riamh sa tSeirbhís Phoiblí bunaithe ar bhallaíocht de Scéim Pinsin na Seirbhíse Poiblí Aonair (“Scéim Aonair”). Tá sonraí iomlána na Scéime ag www.singlepensionscheme.gov.ie.

Sa chás gur oibrigh an té a cheapfar i bpost inphinsin (téarmaí scéime neamh-Shingil) seirbhíse poiblí sna 26 seachtaine roimh an gceapachán nó go bhfuil sé/sí ar shos gairme nó ar shaoire speisialta faoi láthair le/gan pá, d'fhéadfadh téarmaí éagsúla a bheith i gceist. Bunófar teidlíocht pinsin na gceapaithe sin i gcomhthéacs a stair fostaíochta seirbhíse poiblí.

Is iad seo a leanas na príomhfhorálacha a bhaineann le ballraíocht sa Scéim Aonair:

Aois Inphinsin: Is ionann an aois íosta ag a bhfuil pinsean iníoctha agus aois incháilitheachta don Pinsean Stáit, atá 66 bliain d'aois faoi láthair.

- Aois Scoir: Ní mór do bhaill na Scéime dul ar scor nuair a shlánaíonn siad 70 bliain d'aois.
- Baintear úsáid as meántuilleamh gairme chun sochair a ríomh (fabhraíonn pinsean agus cnapshuim gach bliain agus déantar iad a uas-rátáil gach bliain faoi threoir Praghasinnéacs Tomhaltóirí).
- Tá méaduithe pinsin iarscoir nasctha le Praghasinnéacs Tomhaltóirí.

Laghdú Pinsin

- Má bhí an ceapaí fostaithe cheana sa Státseirbhís nó sa tSeirbhís Phoiblí agus go bhfuil sé/sí ag fáil pinsin ón Státseirbhís nó ón tSeirbhís Phoiblí nó sa chás go n-íoctar pinsean de chuid na Státseirbhíse/na Seirbhíse Poiblí le linn dó/di a bheith fostaithe arís **beidh an pinsean sin faoi réir ag laghdú** de réir Alt 52 den Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012.

Tabhair faoi deara: In Agus tú ag cur isteach ar an bpost seo tá tú ag admháil go dtuigeann tú go mbeidh feidhm ag na forálacha lacáiste, nuair is cuí. Níl sé beartaithe go dtacóidh an Oifig fostaithe le hiarratas ar tharscaoileadh laghdaithe maidir le ceapacháin chuig an bpost seo.

- Mar sin féin, má bhí an ceapaí fostaithe roimhe seo sa Státseirbhís nó sa tSeirbhís Phoiblí agus dá mbronnadh pinsean air faoi shocruithe luathscoir deonacha (seachas an Scéim Dreasachta Luathscoir (ISER), Ciorclán na Roinne Sláinte 7/2010 VER/VRS nó an Roinn. den Imlíthir Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil LG(P) 06/2013, a fhágann go bhfuil duine neamh-incháilithe don chomórtas) scoirfidh teidlíocht an phinsin sin le héifeacht ó dháta an

athcheaptha. Féadfar, áfach, socruithe speisialta a dhéanamh chun seirbhís roimhe sin a ríomh a thabharfaidh an té a cheapfar chun críche aon dámhachtana aoisliúntais sa todhchaí a mbeidh an té a cheapfar cáilithe ina leith.

- Scéim Luathscoir na Roinne Oideachais agus Scileanna do Mhúinteoirí Ciorclán 102/2007 Thug an Roinn Oideachais agus Scileanna Scéim Luathscoir do Mhúinteoirí isteach. Is coinníoll den Scéim Luathscoir é, seachas na cásanna atá leagtha amach i míreanna 10.2 agus 10.3 den cháipéisíocht chiorclach ábhartha, agus leis na heisceachtaí sin amháin, má ghlacann múinteoir le luathscor faoi Shnáitheanna 1, 2 nó 3 de seo. scéim agus go bhfuil sé fostaithe ina dhiaidh sin in aon cháil in aon limistéar den earnáil phoiblí, scoirfidh láithreach d'íocaíocht pinsin leis an duine sin faoin scéim. Athchromfar ar íocaíochtaí pinsin, áfach, ar scor den fhostaíocht sin nó ar 60ú breithlá an duine, cibé acu is déanaí, ach ar ath-thosú, bunófar an pinsean ar sheirbhís ináirithe iarbhír an duine mar mhúinteoir (i.e. ní chuirfear na blianta breise a deonaíodh roimhe sin san áireamh agus íocaíocht an phinsin á ríomh).
- Dul ar scor mar gheall ar Droch-Shláinte -Tabhair faoi deara le do thoil go gceanglaítear ar aon duine a chuaigh ar scor roimhe seo ar chúiseanna easláinte faoi théarmaí scéime aoisliúntais a dhearbhu, ag an gcéim iarratais tosaigh, go bhfuil siad ag fáil pinsean den sórt sin don eagraíocht a riarann an comórtas earcaíochta. Beidh ar iarratasóirí freastal ar oifig Príomhoifigeach Margaíochta chun measúnú a dhéanamh ar a gcumas seirbhís rialta agus éifeachtach a sholáthar agus an coinníoll a cháiligh iad don IHR á chur san áireamh.

Ceapachán tar éis scor drochshláinte ón Státseirbhís

Má éiríonn leo ina n-iarratas tríd an gcomórtas, ba chóir don iarratasóir a bheith ar an eolas faoi na nithe seo a leanas:

1. Má mheastar go bhfuil sé oiriúnach seirbhís rialta éifeachtach a chur ar fáil agus má shanntar do phost é, tiocfaidh deireadh lena bpinsean easláinte státseirbhíse.
2. Má theipeann ar an iarratasóir promhadh a chur i gcrích ina dhiaidh sin nó má chinneann siad a bpost sannta a fhágáil, ní féidir aon fhrithdhílse a dhéanamh ar stádas IHR na státseirbhíse, ná pinsean IHR na státseirbhíse a athbhunú, a bhí ann roimh an iarratas ná nach bhfuil teidlíocht ann ina leith.
3. Beidh an t-iarratasóir ina bhall de Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí (SPSPS) nuair a cheapfar é/í má bhí sos sa tseirbhís phoiblí/shibhialta inphinsin níos mó ná 26 seachtaine acu.

Ceapachán tar éis scor drochshláinte ón tSeirbhís Phoiblí

1. Sa chás go bhfuil duine éirithe as comhlacht seirbhíse poiblí, d'fhéadfadh a phinsean drochshláinte ón bhfostaíocht sin a bheith faoi réir athbhreithniú de réir na rialacha maidir le scor drochshláinte faoin scéim sin.
2. Má éiríonn le hiarratasóir, nuair a cheapfar é, ceanglófar ar an iarratasóir a dhearbhu an bhfuil pinsean seirbhíse poiblí (drochshláinte nó eile) á fháil aige/aici agus d'fhéadfadh a bpinsean seirbhíse poiblí a bheith faoi réir laghdaithe.
3. Beidh an t-iarratasóir ina bhall de Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí (SPSPS) nuair a cheapfar é/í má bhí sos sa tseirbhís phoiblí/shibhialta inphinsin níos mó ná 26 seachtaine acu.

Tabhair faoi deara le do thoil go bhfuil eolas níos mionsonraithe maidir le himpleachtaí pinsin dóibh siúd atá ag fáil pinsean drochshláinte státseirbhíse nó seirbhíse poiblí ar fáil [ll Health Retirement - hr.per.gov.ie](http://hr.per.gov.ie) nó ar iarratas chuig PAS.

Fabhrú Pinsin

Beidh feidhm ag teorainn 40 bliain ar sheirbhís iomlán is féidir a áireamh i leith pinsin i gcás ina raibh duine ina bhall de níos mó ná scéim pinsin seirbhíse poiblí amháin a bhí ann cheana (m.sh. Scéim neamh-Shingil) de réir Acht 2012. Déantar foráil don teorainn 40 bliain seo san Acht um Pinsin na

Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012. D'fhéadfadh impleachtaí a bheith aige seo d'aon duine a cheap cearta pinsin i bhfostaíocht seirbhíse poiblí roimhe seo.

Ranníocaíocht Aoisliúntais Bhreise

Tá an ceapachán seo faoi réir na Ranníocaíochta Aoisliúntais Breise (ASC) de réir an Achta um Pá agus Pinsin na Seirbhíse Poiblí, 2017. **Nóta:** Tá asbhaintí ASC sa bhreis ar aon ranníocaíochtaí pinsin (príomhscéim agus ranníocaíochtaí céile agus leanaí) a cheanglaítear faoi rialacha do scéime pinsin. Le haghaidh tuilleadh faisnéise maidir le Scéim Pinsin na Seirbhíse Poiblí Aonair féach le do thoil ar an suíomh Gréasáin seo a leanas-www.singlepensionscheme.gov.ie.

Rúndacht agus Sicréideacht agus Caighdeán Iompair

Rúndacht Oifigiúil agus Ionracas

Le linn théarma an chonartha phromhaidh, beidh oifigeach faoi réir fhorálacha an Achta um Rúin Oifigiúla, 1963, arna leasú leis an Acht um Shaoráil Faisnéise 2014. Comhaontóidh an t-oifigeach gan aon fhaisnéis rúnda a nochtadh do thríú páirtithe neamhúdaraíthe le linn na tréimhse fostaíochta nó ina dhiaidh.

Cód Caighdeán agus Iompair na Státseirbhíse

Beidh an té a cheapfar faoi réir Chód Caighdeán agus Iompair na Státseirbhíse.

Achtanna um Eitic in Oifigí Poiblí

Beidh feidhm ag na hAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí, nuair is cuí, maidir leis an gceapachán seo.

Foilseacháin a cheadú roimh ré

Comhaontóidh oifigeach gan ábhar a bhaineann lena dhualgais nó lena dualgais oifigiúla a fhoilsiú gan ceadú a fháil roimh ré ó Chathaoirleach an Údaráis nó ó oifigeach údaraithe cuí eile.

Gníomhaíocht Pholaitiúil

Le linn an téarma fostaíochta, beidh an t-oifigeach faoi réir na rialacha a rialaíonn seirbhísigh phoiblí agus polaitíocht.

Tá gach ciorclán ar fáil ar an suíomh Gréasáin www.circulars.gov.ie nó ón Aonad Acmhainní Daonna, Tailte Éireann.

Fógra Tábhachtach

Is ionann an méid sin roimhe seo agus na príomhchoinníollacha seirbhíse agus níl sé i gceist gurb é an liosta cuimsitheach é de na téarmaí agus coinníollacha fostaíochta go léir a leagfar amach sa chonradh fostaíochta a bheidh le haontú leis na hiarrthóirí rathúla.